

Samenvatting en conclusies van het Impact event van 10 December 2010 te Leeuwarden, Provinciehuis Fryslân.

Auteurs: EUKEP team.

De industrie is duidelijk: technisch is een zonne-centrale realiseerbaar, van welke omvang dan ook. Wel zijn er een aantal uitdagingen rond de dijk zelf.

De dijkstructuur, de bevestiging van een zonne-centrale op het talud van de dijk en de bekabeling zullen eerst getest moeten worden alvorens er van een grootschalige(r) implementatie sprake kan zijn.

Exploitatie modellen zijn voorhanden, hoewel er nog wel een aantal uitdagingen zijn. Zonne-energie is vooralsnog duurder dan energie uit fossiele brandstoffen.

Ondernemers hebben daarom creatieve modellen bedacht zoals het opzetten van coöperaties, waarbinnen al dan niet zelfleveringsmodellen worden toegepast.

De overheid heeft hierbij een specifieke activerende rol. Niet alleen vanwege de optredende prijsverschillen, maar ook zal de overheid in de fase voorafgaand aan de exploitatiefase op moeten treden als facilitator en onafhankelijke partij. Dit laatste mede om de belangen van Rijkswaterstaat en Wetterskip Fryslân, als hoeders van de primaire functie van de dijk (waterkering), en die van de industrie, in balans te houden.

Bij de deelnemers aan het Impact-Event bestaat draagvlak voor een pilotproject. Rijkswaterstaat en Wetterskip Fryslân willen een pilot ondersteunen over een lengte van 100 meter. Bij het bedrijfsleven bestaat een voorkeur voor een traject van 1 kilometer. De verschillende opvattingen lijken echter overbrugbaar. Energy Valley is bereid een onafhankelijk coördinerende rol te spelen in de pilot. De Provincie Fryslân kan hiertoe een cruciale rol spelen middels haar participatie in Energy Valley. In totaal hebben zich 13 personen en/of organisaties verbonden aan de pilot.

ECN heeft, op basis van een discussie in de werk-/thema-groep Dijk & Techniek, een eerste inschatting van de kosten van een pilot over 100 meter gemaakt.

Deze zouden ongeveer € 450.000 bedragen. De vertegenwoordiging van de Rabobank heeft aangegeven te overwegen bij te dragen met een bedrag van maximaal € 100.000. Het Wetterskip Fryslân kan wellicht haar innovatiebudget inzetten.

De pilot heeft de volgende doelstellingen:

- Het ontwikkelen en beproeven van een zodanige constructie en fundatie dat allereerst voldaan wordt aan eisen ten aanzien van een veilige dijk en waar mogelijk kostenreductie door functiecombinatie

- Het ontwikkelen en beproeven van een financieel/organisatorisch model dat zicht moet geven op een business-case voor zowel de proef, de pilot, als ook een eventuele full-scale toepassing;
- Het bijeen brengen van zo mogelijk Noord-Nederlandse partijen die ervaring opdoen met de pilot ten behoeve van de full-scale toepassing.
- Acceptatie en betrokkenheid van stakeholders als basis voor verdere opschaling.

Landschappelijke aspecten moeten niet uit het oog worden verloren. Dit omdat het project kan leiden tot de eerste grootschalige PV-centrale in Nederland.

Maatschappelijk draagvlak is dan erg belangrijk. Hoe dit aan te pakken, in het bijzonder de benodigde acties, is aangegeven binnen het thema Policy/Politiek.

Deelnemers aan dit laatste thema, en het thema businessplannen willen dan ook bijdragen aan de realisatie van het uit te werken pilotproject.

Deelnemers stellen voor om middels workshops te komen tot een programma van eisen voor de pilot en vervolgens op basis van de suggesties uit de themagroepen de financiering en verdere steun te ontwikkelen. Daartoe zijn genoemd: Wetterskip Fryslân, met mogelijke haar Innovatie budget, Rijkswaterstaat voor met name wat betreft het opstellen van parameters voor de proef en PR-funds, Deltares met haar onderzoekscapaciteit, en de al genoemde propositie van de RABO-bank. Financiering kan verder afkomstig zijn van marktpartijen en (Europese) R&D funds.

Besloten is dat Energy Valley de verdere coördinatie van het pilotproject op zich neemt met ondersteuning van de Provincie Fryslân en contact opneemt met de partijen die zich hebben gemeld.

Een pilotproject lijkt zeer haalbaar. Of daarna, en dan zijn we ca 3 tot 5 jaar verder, een grootschaliger PV zonne-centrale haalbaar is, zal blijken op basis van de praktische kennis die dan is opgedaan en de leercurve die ook de overheden en haar diensten hebben doorlopen.